C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-10/26 Judecătoria Edineț sediul Briceni
1-25110634-03-21rji-20012026 Judecător A. Procopișina

D E C I Z I E
în numele Legii

01 aprilie 2026 mun. Bălți

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord,
având în componenţa sa:
Preşedintele completului de judecată Ghenadie Liulca
Judecători Victoria Robu, Aurelia Andronache

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursurile declarate de către directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani, Anatolii Tudor, și avocatului Culicov S. în interesele condamnatului Cuculescu Vasile, împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 25.11.2025, prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Cuculescu Vasile** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ţinând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

C O N S T A T Ă:

La data de 04 august 2025 în Judecătoria Edineț, sediul Briceni a fost înregistrat dosarul penal intentat la plângerea condamnatului Cuculescu Vasile împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

În motivarea plângerii condamnatul indică că, se deține în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în condiții inumane, și anume: supraaglomerare, nu sunt respectate normele de igienă, insecte, celule nu sunt dezinfectate, iluminarea artificială se deconectează sistematic, tavanele celulelor pline de mucegai, persistă riscul de îmbolnăvire cu tuberculoză, asistența medicală necalificată, baia o dată pe săptămână, alimente nu corespund gustului și gramajului, apa de la robinet nu este potabilă, veceul este plasat în afară.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 25.11.2025, a fost admisă plângerea condamnatului Cuculescu Vasile împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

S-a constat faptul că, Cuculescu Vasile a fost deţinut în perioada 08.12.2024 – 01.10.2025 în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în total o perioadă de 297 (două sute nouăzeci și șapte) zile, în calitate de condamnat.

În conformitate cu prevederile art. 473/4 alin. (4) Cod de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Cuculescu Vasile cu 29 (douăzeci și nouă) zile, pentru perioada de 297 (două sute nouăzeci și șapte) zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 2 Lipcani cu statut de condamnat, calculându-se 1 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Cuculescu Vasile prin încheierea judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 19 martie 2024 cu închisoare pe un termen de 7 (șapte) ani, 6 (șase) luni s-a redus cu 29 (douăzeci și nouă) zile.

În privința perioadei rămase de 7 (șapte) zile, calculate în condițiile art.473/4 al.(4) Cod de procedură penală, care nu pot fi reduse, urmează a fi lăsate în continuare la termenul de executare a pedepsei.

S-a obligat administrația instituției Penitenciare nr. 2 Lipcani să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile.

La 01.12.2025 împotriva acestei încheieri a declarat recurs în termen directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani, Anatolii Tudor, prin care a solicitat casarea încheierii ca fiind neîntemeiată, întrucât în Raportul de evaluare a condițiilor de detenție, prezentat în cadrul ședinței de judecată, au fost prezentate probele, inclusiv şi fototabele, care cu certitudine dovedesc, că condamnatului Cuculescu Vasile în Penitenciarul nr.2 Lipcani i-au fost acordate condițiile minime necesare de detenție.

Mai indică, că, condamnatul a fost deținut în celule bine iluminate, şi ventilate. Iluminarea şi ventilarea celulelor a fost asigurate prin intermediul geamurilor din termopan, care se deschid. Iluminarea artificială a fost asigurată prin becuri electrice. Încălzirea celulelor a fost efectuată prin sistem centralizat de încălzire, celule fiind dotate cu calorifere de încălzit, temperatura aerului în perioada de încălzire se păstrează la un nivel nu mai mic de 18° C. Blocul sanitar se află în celulă, şi este separat de restul celulei cu pereții până la tavan și cu ușă. A notat că în Penitenciarul nr.2 Lipcani apa potabilă este asigurată din fântâna arteziană, componența chimică şi starea sanitaro-microbiologică apei sunt regulat verificate de către laboratorul CSP Edineţ Ministerului Sănătăţii RM. Calitatea apei corespunde standardelor. La fel invocă, că spălarea hainelor a fost efectuată prin intermediul spălătorilor instituţiilor penitenciare, dotate cu maşine de tip automat. In penitenciare sunt amenajate locurile speciale pentru uscarea hainelor. Totodată face referile la faptul, că deratizarea şi dezinsectizare încăperilor penitenciarelor se efectuiază trimestrial de agenţi economici speciale conform contractelor încheiate. Specifică, că asistenţa medicală se acordă în regim non-stop, iar alimentaţia

corespunde standartelor stabilite. Mai menționează, că în Penitenciarul nr.2 Lipcani apa potabilă este asigurată din fântâna arteziană, componenţa chimică şi starea sanitaro-microbiologică apei sunt regulat verificate de către laboratorul CSP Edineţ Ministerului Sănătăţii RM. Calitatea apei corespunde standartelor. Totodată comunică, că potrivit articolul 3 CEDO prevede: „Nimeni nu poate fi supuşi torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante. Maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidenţa articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă; el depinde de toate circumstanţele cauzei, precum ar fi durata maltratării, consecinţele sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vârsta şi starea sănătăţii victimei (cauza Ostrovar c. Moldovei, hotărîrea din 13 septembrie 2005).

La fel invocă recurentul, că Standartele CtEDO prevăd norma de spaţiu de locuit pentru per prizonier într-o celula cu mai multe ocupaţii 4 m, însă CPT nu susţine în mod vertiginos opinia că o abatere minoră de la minimul standartelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratare inumană si degradantă a deţinutului, atîta timp cît se pot găsi si alţi factori de atenuare, cum ar fi, în special, faptul că deţinuţii sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afară celulelor (în ateliere, cursuri sau alte activităţi). Criteriul poate fi apreciat prin prisma condiţiile de detenţie ca fiind un tratament inuman şi degradant, în cazul în care celulele sunt extrem de supraaglomerate sau, că în majoritatea cazurilor, combină o serie de elemente negative, cum ar fi: insuficienţa numărului de paturi pentru toţi deţinuţii; igiena precară; infectarea cu paraziţi; ventilaţia, încalzirea sau lumina insuficientă; lipsa salubrizării în celule şi, în consecinţă, utilizarea de găleţi sau sticle pentru nevoile naturii. Examinarea criteriului ”spaţiu acordat fiecărui deţinut” prin prisma art.3 CEDO, urmează a fi efectuat cumulativ cu alţi factori, care contribuie aprecierea detenţie ca fiind inumană şi degradantă sau infirmarea acestui fapt.

A menţionat, că judecătorul de instrucţie a examinat cauza formal, în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt şi de drept, în lipsa unei analizei complete, în ansamblu şi sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucţie bazată exclusiv pe alegaţiile condamnatului.

La 01.12.2025 a contestat cu recurs în termen încheierea în cauză și avocatul Serghei Culicov în interesele condamnatului Cuculescu Vasile, prin care a solicitat casarea încheierii în latura formulei de calcul aplicate, pledând pentru calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție în calitate de condamnat.

Potrivit art.471 alin.(1) CCo, *recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezenţa părţilor*, iar potrivit alin.(2) al aceluiași articol, *instanţa de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinţei*.

Fiind numită cauza spre examinare, părților li-a fost comunicat despre acest fapt și despre dreptul de a depune referință. Referință pe caz nu au fost înaintate.

Verificând argumentele recursurilor în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că cererile de recurs urmează a fi respinse ca nefondate, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat*.

În argumentarea soluției emise la caz, Colegiul menționează, că judecătorul de instrucție judecând plângerea înaintată de condamnatul Cuculescu Vasile împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, a respectat normele procesuale, a verificat complet, obiectiv, suficient și în ansamblu împrejurările cazului, cât și argumentele formulate în plângere prin prisma raportului prezentat de către administrația instituției penitenciare, prin prisma Statutului Executării pedepsei de către condamnați aprobat prin HG nr.583 din 26.05.2006, prin prisma Raportului Consiliului pentru Prevenirea Torturii, și prin prisma practicii constante CtEDO, corect ajungând la concluzia privind admiterea acestei plângeri.

Colegiul penal conclude, că judecătorul de instrucție corect, în baza circumstanțelor analizate, a admis plângerea condamnatului Cuculescu Vasile împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție în perioada în perioada 08.12.2024-01.10.2025 în total 297 zile, în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în calitate de condamnat, fiind redusă perioada de detenție cu 28 zile.

Potrivit plângerii înaintate de către condamnatul Cuculescu Vasile susține, că s-a deținut în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în condiții inumane și anume cu încălcarea normei de spațiu locativ, în celule fiind insecte, mucigai, umiditate înaltă, ventilarea artificială este blocată, asistența medicală nu este calitativă, baia o dată pe săptămână, alimentarea nu corespunde gustului și gramajului, apa de la robinet nu este potabilă, lipsesc lingeriile de pat, în celula temperatura este inadecvată, iluminarea insuficientă, lipsa accesului la apa caldă, în veceu numărul locurilor nu corespunde cu numărul condamnaților, pe timp de noapte permanent este tulburată liniștea prin semnale de alarmă.

În conformitate cu art. 473^4 alin. (1), (2) CPP, la evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată dă apreciere atît probelor prezentate de părți, cît şi rapoartelor instituțiilor naționale şi internaționale în domeniu. (2) La evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată ține cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale

condamnatului, precum şi de perioada în care condamnatul a fost deținut în condițiile contestate.

Din materialele cauzei rezultă, că Cuculescu Vasile a fost condamnat prin sentința judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 26.02.2021 în baza art.190 alin.(2) lit.b) Cod penal, la 4 ani 6 luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități ce țin de gestionarea bunurilor altor persoane pe un termen de 3 ani, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22.06.21021.

Prin sentința judecătoriei Soroca sediul Central din 31.03.2021, în baza art.42 alin.(3), (4); art.186 alin(2) lit.b),c),d) Cod penal, la 4 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis, irevocabilă din 19.04.2021.

Prin sentința judecătoriei Bălți sediul Central din 14.01.2022 în baza art.190 alin.(2) lit.b), 190 alin.(2) lit.b), 190 alin.(2) lit.b), 84 alin.(1), 84 alin.(4) Cod penal, la 6 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități ce țin de gestionarea bunurilor altor persoane pe un termen de 3 ani, menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 09.11.2022.

Prin sentința judecătoriei Bălți sediul Fălești din 31.05.2023, în baza art.190 alin.(2) lit.b),c), 84 alin.(4) CP, la 6 ani 6 luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități ce țin de gestionarea bunurilor altor persoane pe un termen de 3 ani.

Prin sentința judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 15.06.2023, în baza art.190 alin.(2) lit.b), 190 alin.(2) lit.b), 84 alin.(1) CP, la 2 ani 6 luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

Prin încheierea judecătoriei Edineț sediul Briceni din 19.03.2024 în baza art.84 alin.(4) CP, la 7 ani 6 luni în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități ce țin de gestionarea bunurilor altor persoane pe un termen de 5 ani.

Potrivit raportului întocmit de administrația penitenciarului, condamnatul Cuculescu Vasile s-a deținut în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioada de 08.12.2024-01.10.2025 în total 297 zile.

Colegiul penal menționează prevederile pct. 464 al Statutului executării pedepsei de către condamnați, potrivit căruia, fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m^2, care trebuie să fie iluminat natural și artificial, încălzit și ventilat conform normativelor de construcții.

Deci, instanţa de judecată just a constatat că, condamnatul Cuculescu Vasile s-a deţinut în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în 08.12.2024-01.10.2025 în total 297 zile, în condiţii unde nu se respectă norma spaţiului locativ pe persoană de 4 m^2.

La constatarea condițiilor de detenție, instanța națională va ține cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidența articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vârsta şi starea sănătății victimei (cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63).

Colegiul penal indică că în Raportul privind vizita preventivă/de monitorizare efectuată la P-2 la 19.05.2023 membrii CpPT atrag atenția administrației penitenciarului la soluționarea problemei suprapopulării, au constatat că, cele două sectoare (nr. 1 și nr. 2) în care se dețin condamnații sunt clădiri vechi, cu două/trei etaje. CpPT constată că în ambele sectoare, în marea majoritate a celulelor condițiile sunt degradante, în unele celule pe pereți este igrasie, cu gîndaci de bucătărie și insecte, condamnații fiind plasați în dormitoarele cu suprafețe mari, supraaglomerate. Totodată, se reține că, potrivit raportul privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2023 s-a constatat că nu au fost realizate recomandările anterioare, precum suprapopularea, necesitatea de repartizare uniformă a deținuților, pentru asigurarea celor 4 m^2 conform standardelor CPT.

Instanța de fond corect a constatat, că condamnatul s-a deținut în celule populate cu diferite insecte și apreciază critic cele invocate de către reprezentantul administrației penitenciarului precum că, deratizarea și dezinfectarea încăperilor se efectuează trimestrial de către agent economic specializat, conform contractului încheiat. Or, prezentând contracte respective, administrația nu a prezentat actele, care ar confirma că într-adevăr trimestrial a fost efectuată cît deratizarea cît și dezinfectarea încăperilor. Faptul că celule sunt populate cu diferite insecte au constatat și membrii CpPT prin raportul din 19.05.2023.

În acest context, Colegiul penal, apreciind argumentele plângerii cu privire la condițiile de detenție invocate în raport cu poziția instituției penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența CtEDO cu referire la încălcarea art.3 CEDO, Colegiul penal consideră, că judecătorul de instrucție just a stabilit, că pe parcursul perioadei vizate Cuculescu Vasile a ispășit pedeapsa în Penitenciarul nr.2 Lipcani, unde dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul, au depășit relativ semnificativ, nivelul de suferință inerent detenției, prin faptul deținerii în celule populate cu diferite insecte, precum și cu nerespectarea normei spațiului locativ, condiții care sunt contrare prevederilor art.3 CEDO și suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarele vizate.

Respectiv, Colegiul penal la fel ca și judecătorul de instrucție consideră, că dificultățile cu care s-a confruntat Cuculescu Vasile, pe parcursul detenției sale în

Penitenciarul nr.2 Lipcani în perioada vizată au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 CEDO, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise.

Totodată, la caz judecătorul de instrucție just a aplicat formula de calcul stipulată de legislator în textul art.473^4 alin.(4) CPP, care în opinia Colegiului este una echitabilă

Colegiul penal apreciază, că în baza circumstanțelor analizate, just s-a constatat deținerea lui Cuculescu Vasile în calitate de condamnat, în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO în perioada 08.12.2024-01.10.2025 în total 297 zile în Penitenciarul nr.2 Lipcani.

Având în vedere prevederile art.473^4 alin.(4) CPP, instanța întemeiat i-a redus pedeapsa condamnatului Cuculescu Vasile cu 29 zile pentru perioada de 290 zile în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.2 Lipcani, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție.

Cât privește dezacordul avocatului Culicov Serghei cu formula de calcul a zilelor de reducere, Colegiul penal conchide, că judecătorul de instrucție a aplicat corect formulele de calcul stipulate de legislator în textul art.473^4 alin.(4) CPP. În acest sens judecătorul de instrucție și-a motivat eficient soluția luată, reducerea fiind una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre suferințele cauzate și reducerea instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Colegiul penal similar instanței de fond reține și faptul că, analiza comparativă a condițiilor de detenție din alte instituții penitenciare din Republica Moldova, cum ar fi Penitenciarul nr.13 Chișinău, denotă un nivel relativ satisfăcător al condițiilor de detenție în Penitenciarul nr.2 Lipcani.

Deci, la caz termenul pedepsei definitive stabilită lui Cuculescu Vasile prin încheierea judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 19 martie 2024 cu închisoare pe un termen de 7 (șapte) ani, 6 (șase) luni just s-a redus cu 29 (douăzeci și nouă) zile.

Ținând cont de cele menționate, instanța de recurs concluzionează, că cerințele invocate de recurenți sunt neîntemeiate, careva temei de casare a încheierii nu s-au stabilit, fiind condiționată respingerea cererilor de recurs și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

Conducându-se de art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursurile declarate de către directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani, Anatolii Tudor și a avocatului Serghei Culicov în interesele condamnatului Cuculescu Vasile, împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din

25.11.2025, prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Cuculescu Vasile** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se respinge ca nefondat, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele completului, judecător: Judecător: Judecător: